

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Johannes 21, 15 - 17
Middagdienst
H. Avondmaal
Dopen

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Gezang 52 : 1 – 4 (90Gz)**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Viering van het Heilig Avondmaal**
- 6. Tafel klaarmaken: Lied 358 : 1 en 2**
- 7. Tijdens viering: Lied 358 : 3 - 6**
- 8. Bediening van de Heilige Doop en aansluitend zingen van Psalm 92 : 2**
- 9. Schriftlezing : Johannes 21 : 1 -14**
- 10. Zingen: Psalm 118 : 7 en 8**
- 11. Tekst: Johannes 21 : 15 - 17**
- 12. Zingen: Psalm 116 : 2 en 4**
- 13. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 14. Zingen: Psalm 116 : 7 en 10**
- 15. Dankzegging en gebed**
- 16. Slotzang: Psalm 118 : 9 en 10**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Jongens en meisjes, als jullie je moeder om een snoepje hebben gevraagd en die heeft in haar wijsheid “nee” gezegd, omdat je bijna aan tafel gaan, hoe reageert ze als je het daarna gelijk nog een keer vraagt. Waarschijnlijk zal ze zeggen: “nee, dat heb ik toch gezegd”. En als ze een slechte dag achter de rug heeft, dan wordt ze misschien al flink boos. En als je het waagt om het gelijk nog een keertje te vragen, dan is zelfs de meest vriendelijke en zachtmoedige moeder toch wel geïrriteerd. “Nee, heb ik toch gezegd! Je bent toch niet doof!?”.

Toch vraagt de Here Jezus drie keer vlak achter elkaar aan de apostel Petrus of deze Hem liefheeft? En niet omdat de Here de eerste twee antwoorden van Petrus niet heeft gehoord. Nee, dit heeft een heel andere reden. Want het was nog niet zo lang geleden dat Petrus, de nummer één van de kerk achter de Here Jezus, zijn Here tot driemaal toe verloochend had. Tot drie maal toe had gezegd dat hij niet bij Jezus hoorde. Nu was het niet zo dat er nog steeds een levensgrote spanning tussen Petrus en de Here Jezus is. Dit was niet de eerste ontmoeting de Here en Petrus. In die zin was het ijs wel weer wat gebroken. Maar toch was het nodig dat de Here en Petrus dit gesprek voerden in aanwezigheid van de andere apostelen. Want de positie die de Here Jezus aan Petrus had gegeven als de eerste van zijn nieuwtestamentische kerk moet opnieuw bevestigd worden voor zowel Petrus als de andere apostelen. Ik bedien u Gods Woord onder het volgende thema:

Jezus Christus herstelt de positie van Petrus als eerste onder de apostelen.

We letten daarbij op drie dingen:

- 1. op de vraag die Christus aan Petrus stelt,**
- 2. op het antwoord dat Petrus daarop geeft,**
- 3. op de opdracht die Christus daaraan verbindt.**

We zullen dus eerst letten op de vraag die Christus aan Petrus stelt. De apostelen waren naar Galilea gegaan. Daar aan het meer van Tiberias was de visser in Petrus wakker geworden. En hij aan de andere apostelen, waaronder meer vissers waren, voorgesteld om het meer op te gaan en de netten uit te gooien. Maar hoewel ze de hele nacht druk in de weer waren geweest, hadden ze niets gevangen. Toen het morgen geworden was, had een man op de oever ze de opdracht gegeven het net eens aan de andere kant

van het schip in het water te gooien. Toen ze dat gedaan hadden en het net wilden binnenhalen, bleken er zoveel vissen in het net te zitten, dat ze het net niet konden binnenhalen. Petrus had toen begrepen dat het de Here was die op de oever van het meer stond. Daar op de oever van het meer hebben ze toen samen met de Here vis gegeten.

Toen ze uitgegeten waren had Jezus het woord tot Petrus gericht en hem gevraagd: “Simon, zoon van Johannes, heb jij mij meer lief dan dezen?” De NBV geeft de volgende vertaling: “Simon, zoon van Johannes, heb jij mij lief, meer dan de anderen hier?” De NBV gaat hier wat te ver met de vertaling en geeft hier ook een stuk uitleg. Want in het Grieks staat er staat er letterlijk: “Simon, zoon van Johannes, heb jij mij meer lief dan dezen?” Niet meer. En het is vervolgens natuurlijk de vraag, wat de Here heeft bedoeld het meer liefhebben dan deze. Over welke “dezen” heeft Hij het. Grammaticaal zijn er drie mogelijkheden:

1. Hebt je Mij meer lief dan je deze mensen liefhebt?
2. Heb je Mij meer lief dan je deze dingen liefhebt?
3. Heb je Mij meer lief dan deze mensen Mij liefhebben?

De eerste mogelijkheid: heb je Mij meer lief dan je deze mensen liefhebt, ligt niet erg voor de hand. Waarom zou de liefde voor de andere apostelen een belemmering zijn in zijn liefde voor Christus? Er is geen enkele aanleiding in deze geschiedenis of ergens anders in de evangeliën die deze gedachte ondersteunt. De derde mogelijkheid dat de Here Jezus bedoelt te vragen of Petrus meer van de Here Jezus houdt dan de andere apostelen van de Here houden is een mogelijkheid waarvoor vaak gekozen wordt. Toch is ook die mogelijkheid niet zo waarschijnlijk. Want waar is de steun voor deze mogelijkheid in de context? Is er dan een wedstrijd gaande onder de apostelen wie de Here Jezus het meest liefheeft? Zouden jullie, jongens en meisjes, antwoord kunnen geven op de vraag of jij meer van je vader of moeder houdt dan jij? Kan jij in het hart van je broer of zus kijken? Weet jij hoeveel liefde daar is? Nee, het ligt alles overziende het meest voor de hand om de vraag van de Here zo uit te leggen: heb je mij meer lief dan je deze dingen liefhebt?

Maar om welke dingen gaat het dan? Welke dingen zou Petrus meer lief hebben dan de Here Jezus? Heel simpel de dingen waar ze op dit moment door omringd worden. Het meer van Tiberias waar Petrus zo vaak in zijn leven heeft gevist. De netten die hij zo vaak heeft uitgeworpen en die hij iedere keer vol spanning heeft binnen gehaald. Zit er

iets in de netten of zijn ze leeg? De vissen uit het meer, waarvan hij iedere soort bij naam kent en waar hij zo vaak lekker heeft gegeten. Kortom het leven van de visserman. Een leven waar hij na drie jaar Jezus gevolgd te hebben net weer eens ouderwets van heeft geproefd.

Wat wil Petrus? Wil hij weer het bekende en vertrouwde leven van een visser volgen of wil hij zijn leven in dienst stellen van Jezus Christus. Is Jezus Christus hem meer waard dat hij definitief het vertrouwde leven van visser achter zich laat en zijn leven in dienst gaat stellen van het zorgen voor de kerk van Christus? Dat in de eerste plaats.

We letten in de tweede plaats op het antwoord dat Petrus daarop geeft. Petrus laat er geen misverstand over bestaan. In alle eenvoud doet Petrus een beroep op wat de Here Jezus al wel weet. Want Christus kent de harten van de mensen. Hij weet dan ook als geen ander wat er in het hart van Petrus leeft. Ook al heeft hij in de nacht van donderdag op vrijdag toen Christus gevangen genomen was Hem drie maal verloochend, maar dat betekent toch niet dat Petrus niet van de Here houdt. “Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.”

Ook als Jezus het voor de tweede keer aan Petrus vraagt: “Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief?” En Petrus geeft opnieuw hetzelfde antwoord: “Ja, Heer, u weet dat ik van u houd”. Maar als de Here Jezus voor de derde keer aan Petrus vraagt: “Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief?”, dan wordt Petrus verdrietig. De eerste keer zal Petrus gedacht hebben aan zijn verloochening en de vraag kunnen begrijpen. De tweede keer kon hij die vraag ook nog goed aan al zal hij het niet prettig gevonden hebben dat de Here het opnieuw vroeg. Want als iemand nog een keer zo’n vraag stelt, dan vraag je je af wat er niet goed was aan je antwoord. Want als het antwoord afdoende was geweest, dan had de vraag niet herhaald hoeven worden. Maar deze derde is te veel voor hem. Hij voelt het verdriet in zijn hart opkomen. Waarom vraagt de Here het nu voor een derde keer. Is mijn antwoord niet goed dan? Twijfelt Hij aan mijn antwoord? Hij weet toch dat ik Hem liefheb, want Hij kent mijn hart toch. Waarom vraagt Hij het dan nog een keer?

En Petrus doet dan nu ook een dubbel beroep op de kennis van Jezus. “Heer, u weet alle dingen. U weet dat ik U liefheb.” U weet alle dingen. Dus u weet dan toch ook dat ik U echt liefheb. En je proeft in de woorden het verdriet van Petrus. Waarom houdt u nu niet op te vragen of ik U liefheb. In de nacht van Christus’ gevangenneming had hij zijn

Heer drie maal verloochend. Niet omdat hij in zijn hart niets meer om zijn Heer gaf. Als het boek van Jezus voor Petrus dicht was gegaan in die nacht, dan was hij niet op de paasmorgen bij het graf gaan kijken. Dan was hij niet aan het einde van de paasdag bij de andere apostelen in één huis geweest. Hij was bang geweest en had in zijn angst om zijn leven te verliezen, Christus verraden. Maar dat betekende niet dat hij Jezus niet meer liefhad. Dat in de tweede plaats

We letten in de derde plaats op de opdracht die Christus daaraan verbindt. De Here Jezus had het Petrus niet gemakkelijk gemaakt met zijn vragen. Toch zouden we de Here onrecht doen als wij zijn vragen zien als een wraakactie voor de verloochening van de Here door Petrus. Dat was het zeker niet. Een dergelijke manier van denken past niet bij de Here. Zeker de Here Jezus kent ook wraak. Het boek Openbaring spreekt onomwonden over de toorn en de wraak van de Here. Maar die is niet bedoeld voor de mensen die in zijn leven heeft aangenomen, zoals Petrus. Nee, zijn wraak geldt voor zijn vijanden en de vijanden van zijn kerk.

Maar dat neemt niet weg dat de verloochening van de Here Jezus door Petrus was natuurlijk wel uiterst pijnlijk geweest. Een daad die zeker niet onuitgesproken mocht blijven. Hier was wel wat recht te zetten. Petrus had het lijden van Jezus Christus zeer verzwaard door als eerste van de kerk zijn Heer tot drie maal toe te verloochenen. Bij Petrus heeft deze zonde ongetwijfeld voor onzekerheid gezorgd. Hoe zal de Here nu naar hem kijken, nu hij zijn Heer zo heeft laten vallen. Maar ook voor de andere apostelen moet het onzekerheid geven. Hoe was na deze verloochening door Petrus de positie van hem te midden van de anderen? Hij was de eerste onder hen, maar is dat na deze daad van verloochening nog zo?

En het mooie is dat de Here Jezus het initiatief neemt voor dit gesprek met Petrus. En ook al noemt Hij de verloochening niet, het is voor alle aanwezigen wel duidelijk waarom Jezus tot drie maal toe aan Petrus vraagt of deze Hem liefheeft. Petrus heeft tot driemaal toe getoond dat hij de eerste plaats in de kerk niet waard is, maar Christus geeft Petrus de gelegenheid om te belijden voor zijn Heer en medebroeders dat dit niet betekent dat hij de Here niet langer lief heeft. En Christus aanvaardt het antwoord van Petrus. Ook al dwingt Hij hem er wel toe om tot driemaal toe zijn liefde voor Christus te belijden. Want gelijk na het eerste antwoord van Petrus zegt de Here Jezus tegen hem: Weid mijn lammeren! Deze lammeren heeft de Here met zijn kostbaar bloed uit de

macht van de duivel gekocht. Die vertrouwt Hij niet toe aan de eerste de beste. Maar de Here vertrouwt de lammeren, de kwetsbaarste dieren van de kudde toe aan Petrus. Na het tweede antwoord van Petrus komen daar de schapen bij. Deze mag hij hoeden, beschermen. En na het derde antwoord van Petrus komt daar de opdracht bij om ze te weiden. Om ervoor te zorgen dat het de kudde nooit aan voedsel en drinken ontbreekt. Zo ontvangt Petrus de complete zorg over de complete kudden.

Wat een heerlijke manier van de Here om en public Petrus te herstellen in zijn positie. Hij neemt het initiatief. Hij toont zijn liefde. Hij zorgt voor zijn kerk. Door aan zijn kerk mensen te geven die voor zijn gemeente zorgen. Om de gemeente te bewaren bij het heerlijke evangelie van de Jezus Christus en die gekruisigd. Van Jezus de opgestane Christus. Het heerlijke evangelie van Gods genade en liefde. Een genade die liefde die de Here Jezus aan zijn apostel Petrus hier bewijst, en die Hij vandaag opnieuw aan ons bewijst, in de verkondiging en in de sacramenten van doop en avondmaal. Christus zoekt altijd het herstel van de verhoudingen tussen u en Hem. Laat u dan ook telkens weer met Hem verzoenen. Geloof zijn genade en liefde. Geloof dat Hij er werkelijk voor u is.

Amen